

Waterloolaan 115
1000 Brussel
TEL 02 542 65 11
FAX 02 542 70 39
info@just.fgov.be

Algemene richtlijnen voor voogden van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen

2 december 2013

1 Inleiding

De algemene richtlijnen voor de voogden hebben tot doel het optreden van de voogden te harmoniseren en een werkkader te definiëren. Anderzijds willen deze richtlijnen de rol van de voogd ten opzichte van andere institutionele actoren en sociale begeleiders verduidelijken.

Zij kwamen tot stand in samenwerking met ervaren voogden.

De richtlijnen dienen samen gelezen te worden met de wettelijke bepalingen over de opdrachten van de voogd, artikelen 9 tot en met 13 van de voogdijwet¹, en de bepalingen uit het koninklijk besluit tot uitvoering van de voogdij² die hier niet zullen worden herhaald.

De voogd engageert zich om niet meer voogdijen op te nemen dan dat hij aankan om zijn opdracht uit te kunnen voeren overeenkomstig de wettelijke opdrachten en de algemene richtlijnen voor de voogden.

Wanneer de voogd zijn opdrachten niet conform de wettelijke bepalingen en de algemene richtlijnen vervult, zal de dienst Voogdij overgaan tot een evaluatie van de voogd en eventueel de procedure opstarten tot het intrekken van de erkenning van de voogd.

1) _____

¹ Programmawet van 24 december 2002 en inzonderheid op Titel XIII, Hoofdstuk 6 "Voogdij over niet-begeleide minderjarige vreemdelingen", gewijzigd bij de programmawet van 22 december 2003 en de programmawet van 27 december 2004

² Het koninklijk besluit van 22 december 2003 tot uitvoering van Titel XIII, Hoofdstuk 6 « Voogdij over niet-begeleide minderjarige vreemdelingen » van de programmawet van 24 december 2002, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 9 januari 2005

2 Functiebeschrijving van de voogd

2.1 De voogd is ermee belast de niet-begeleide minderjarige te vertegenwoordigen in het kader van alle rechtshandelingen (artikel 9 § 1 voogdijwet)

- 1) De voogd heeft een algemene vertegenwoordigingsbevoegdheid met betrekking tot de persoon en de goederen van de niet-begeleide minderjarige vreemdeling (hierna minderjarige) ten einde het hoofd te bieden aan de zeer verschillende situaties die zich kunnen voordoen.
- 2) Bij alle handelingen of beslissingen die de voogd zal ondernemen ten aanzien van de minderjarige laat hij zich in de eerste plaats leiden door het principe van het belang van het kind.
- 3) De voogd is bevoegd om de minderjarige te vertegenwoordigen in alle juridische handelingen. Hij komt tussen in naam en voor rekening van de minderjarige. De voogd ageert in zijn hoedanigheid van wettelijke vertegenwoordiger van de minderjarige en niet in zijn persoonlijke naam. De voogd ondertekent nooit documenten voor de minderjarige ten persoonlijke titel (in eigen naam). Hij tekent steeds met de vermelding: "*In de hoedanigheid van voogd van ... en in naam en voor rekening van de minderjarige*" Dit geldt voor alle soorten contracten: huurovereenkomsten, nutsvoorzieningen, bankrekeningen, internaten, ...
- 4) De voogd is niet verantwoordelijk voor de schoolkosten, de medische kosten, de kosten voor huisvesting, de huurwaarborg en hulpverlening.
- 5) De voogd oefent zijn opdracht uit op onafhankelijke wijze. Zulks betekent niet dat hij medewerking aan misdrijven mag verlenen, noch dat hij weigert mee te werken aan de uitvoering van vigerende wetgeving.
- 6) Het opstarten van verblijfsprocedures wordt gedaan in overleg met de minderjarige en de advocaat. De voogd bespreekt dit eveneens met de omgeving (begeleiding of familie) van de minderjarige.
- 7) Van zodra de voogd is aangesteld deelt hij aan de overheden bevoegd voor asiel, toegang tot het grondgebied, verblijf en verwijdering (hierna de asiel- en migratiediensten genoemd), mee op welk adres hij de officiële documenten wenst te ontvangen.
- 8) In geval van een mogelijk slachtoffer van mensenhandel of van bepaalde zwaardere vormen van mensensmokkel kan de voogd de jongere informeren, bewust maken van het gevaar en doorverwijzen naar de actoren die hem zouden kunnen helpen. De taken van de voogd beperken zich tot observeren en, in geval van twijfel over een mogelijke situatie van mensenhandel, tot het contacteren van de gespecialiseerde structuren: de erkende centra gespecialiseerd in de begeleiding van slachtoffers van mensenhandel (PAG-ASA, Payoke of Sürya).
- 9) De voogd zal in de mate van het mogelijke de zelfredzaamheid en zelfstandigheid van de minderjarige bevorderen tegemoetkomend aan zijn of haar individuele noden en persoonlijke ontwikkeling. Hij bereidt hem of haar voor op de meerderjarigheid, ongeacht de verblijfssituatie van de minderjarige.

- 10) De voogd is zich bewust van zijn wettelijke opdrachten en waakt erover dat hij deze niet overschrijdt, in het bijzonder wanneer hij vragen zou ontvangen die niet tot zijn opdrachten behoren. Zo zal de voogd de minderjarige niet bij hem thuis huisvesten.
- 11) De voogd geeft geen financiële hulp of materiële goederen aan de minderjarige ten persoonlijke titel. Wanneer de voogd geconfronteerd wordt met een dergelijke vraag van de minderjarige zal hij nagaan wie eventueel aan deze vraag kan tegemoet komen: een opvangvoorziening of een andere sociale dienst.
- 12) Het adres van de voogd zal bepalen welk gerechtelijk arrondissement bevoegd is voor de minderjarige. De voogd heeft hiervoor de keuze tussen zijn privé- of professioneel adres.
- 13) De voogd is aanwezig bij de verhoren van de minderjarige door politiediensten, onverminderd de in de wetgeving gestelde uitzonderingen.
- 14) Wanneer de minderjarige ter beschikking is gesteld van het parket, let de voogd erop dat de magistraat van zijn gekozen woonplaats gevat is, vergewist de voogd zich ervan dat hij hierbij betrokken wordt, verleent hij zijn positieve medewerking en woont hij de verhoren door het parket bij.
- 15) De voogd is aanwezig bij de gesprekken en de publieke zittingen van de jeugdrechtbank.
- 16) Wanneer de minderjarige het slachtoffer is geworden van een misdrijf kan de voogd zich burgerlijke partij stellen in naam van de minderjarige. Hij evalueert deze mogelijkheid in overleg met de minderjarige en de advocaat. Wanneer de minderjarige over voldoende onderscheidingsvermogen beschikt, kan hij dit ook in eigen naam doen.
- 17) Ten minste om de 6 maanden richt de voogd aan de vrederechter en de dienst Voogdij een verslag van de contacten met de NBMV en de stand van zaken van de procedure. Die verslagen zijn indicatoren van de realiteit en van de kwaliteit van het door de voogd uitgevoerde werk. De voogd kan door de dienst Voogdij op elk moment gevraagd worden om een tussentijds verslag te maken.
- 18) Wanneer aan de minderjarige een verblijfsvergunning van onbepaalde duur is afgeleverd, doet de voogd het nodige opdat de burgerlijke voogdij opvalt (art 23 voogdijwet). Zolang er geen burgerlijke voogd is aangesteld blijft de voogd zijn opdracht verder uitoefenen.
- 19) De voogd brengt zo spoedig mogelijk de dienst Voogdij op de hoogte van zijn verloven, ziekte of een andere onbeschikbaarheid. De voogd verwittigt eveneens de minderjarige en andere betrokken partners.

2.2 De voogd heeft regelmatig contact met zijn pupil (artikel 11 § 2).

2.2.1 Eerste gesprek met de minderjarige

- 20) Het eerste contact met de minderjarige wordt gepland binnen drie dagen. De eerste persoonlijke ontmoeting vindt daarna effectief plaats binnen een week en uiterlijk binnen vijftien dagen na de aanwijzing van de voogd.
- 21) Tijdens het eerste gesprek stellen de voogd en de minderjarige zich voor. In de mate van het mogelijke worden de volgende onderwerpen besproken:
 - de wettelijke opdrachten van de voogd,
 - situering van de relatie voogd/minderjarige ten opzichte van het netwerk rond de minderjarige,
 - vertrouwelijke omgang met de informatie die de minderjarige aan zijn voogd verstrekt,

- in de mate van het mogelijke en indien gepast de familiale situatie, de mogelijkheid tot contactname met de familie en het herstel van de familiebanden, de mogelijkheid tot vrijwillige terugkeer,
 - de klachtenprocedure inzake de voogdij. De voogd toont zich bereid opmerkingen te krijgen van de minderjarige,
 - Nagaan of de identiteitsgegevens van de minderjarige correct werden weergegeven.
- 22) De voogd bezorgt zijn telefoonnummer en/of e-mailadres aan de minderjarige en nodigt hem uit contact met hem op te nemen wanneer hij dat wenst.
- 23) Tijdens het eerste contact organiseert de voogd een formele ontmoeting met de begeleiders van de opvanginstelling of met de familie van de minderjarige om afspraken te maken over de samenwerking tussen de voogd en de diverse actoren, alsmede om de beschikbaarheid van en de communicatie met de voogd te omschrijven.
- 24) De voogd gaat voortdurend na of de minderjarige de verschillende begrippen en eenieders rol goed heeft begrepen.

2.2.2 De volgende gesprekken met de voogd

- 25) De frequentie van het contact wordt bepaald door de behoeften van de minderjarige en de stappen van de verschillende lopende procedures of hulpverleningstrajecten.
- In het begin van de voogdij (opstarten van de procedures): de voogd bezoekt de minderjarige ten minste één keer per maand.
 - In de loop van de voogdij (procedure loopt): de voogd bezoekt de minderjarige ten minste éénmaal om de twee maanden.
 - Als de lopende procedures zijn afgerond (inzake verblijf-, opvang en/of hulpverleningstrajecten), er sprake is van een vertrouwensrelatie en van een stabiele toestand wordt de frequentie van de contacten bepaald in overleg met de minderjarige en de begeleiding of familie. Eén bezoek van de voogd aan de minderjarige om de drie maanden is evenwel een minimum.
- 26) De voogd heeft ten minste een keer per maand telefonisch contact met de minderjarige en/of met de volwassenen die de jongeren begeleiden.
- 27) Ingeval de minderjarige de voogd wenst te ontmoeten, brengt de voogd spoedig een bezoek aan de minderjarige of neemt contact met hem op om te luisteren naar zijn vraag.

2.2.3 Bijstand vragen van een tolk

- 28) De voogd doet een beroep op een tolk tijdens het eerste gesprek en de volgende gesprekken met de minderjarige tenzij de voogd en de minderjarige eenzelfde taal voldoende kennen.
- 29) De voogd ziet erop toe dat de tolk enkel de woorden van de minderjarige en van de voogd vertaalt, zonder andere informatie te vermelden, bijvoorbeeld over zijn land van herkomst. Als de voogd problemen ondervindt met de tolk, signaleert hij dat aan de dienst Voogdij.
- 30) De voogd doet zo weinig mogelijk beroep op familieleden of bewoners van een centrum om te tolken. Wanneer hij dit toch doet, omdat er bijvoorbeeld geen andere mogelijkheden zijn of voor kleine berichten, vraagt hij de uitdrukkelijke toestemming van de minderjarige.
- 31) In de mate van het mogelijke vermijdt de voogd om een beroep te doen op een tolk 's avonds of in het weekend.

- 32) Wanneer de minderjarige vraagt om een andere tolk te gebruiken, probeert de voogd de redenen van dit verzoek te begrijpen en niet onmiddellijk gevolg te geven aan het verzoek om verandering.

2.2.4 Aan het einde van de voogdij

- 33) De voogd zorgt ervoor dat hij een afsluitend gesprek organiseert met de minderjarige. De voogd overhandigt alle originele documenten aan de minderjarige. De voogd bewaart zijn dossier over de minderjarige gedurende 10 jaar. In overleg met de minderjarige heeft de voogd eveneens een afsluitend gesprek met de actoren die de verdere begeleiding op zich nemen.

2.3 Een vertrouwensrelatie tot stand brengen om het standpunt van de minderjarige te kennen over de beslissingen die hij wenst te nemen (art 11 § 2)

- 34) De voogd behandelt de minderjarige met respect, waardigheid en hoffelijkheid en op een onbevooroordeelde manier. Hij luistert met empathie naar de mening en zorgen van de minderjarige en neemt deze ernstig.
- 35) De voogd verzekert er zich van dat zijn handelingen en beslissingen rekening houden met de zienswijze en de mening van het kind en zijn of haar individuele omstandigheden.
- 36) De voogd heeft aandacht en eerbied voor de culturele en godsdienstige verscheidenheid van de minderjarige.
- 37) De voogd verzekert de participatie van het kind bij elke beslissing die het kind aanbelangt. Hij informeert de minderjarige in een taal die hij of zij begrijpt, aangepast aan de leeftijd van de minderjarige, over de stappen die hij zet en/of het resultaat ervan en vergewist er zich van dat de minderjarige de informatie begrijpt.
- 38) De voogd houdt een redelijke psychologische en emotionele afstand ten aanzien van de minderjarige. Hij behoedt zich voor een te persoonlijke betrokkenheid.
- 39) Wanneer de minderjarige in een familiale context verblijft, ziet de voogd erop toe dat hij ook eens kan luisteren naar en van gedachten kan wisselen met de minderjarige zonder dat de volwassenen die hem huisvesten of begeleiden aanwezig zijn.
- 40) De voogd meldt elke uitstap die hij doet met de minderjarige buiten het opvangcentrum of de opvangfamilie die kadert in de persoonlijke of relationele sfeer aan de dienst Voogdij binnen de 8 dagen voor de geplande uitgangdatum. De uitstappen in het kader van de verschillende procedures en administratieve of gerechtelijke demarches met betrekking tot de minderjarige vallen niet onder deze maatregel (Dienst Vreemdelingenzaken, Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, advocaat, OCMW, contacten met de school, ziekenfonds, gemeentelijke administratie, diensten voor jeugdbescherming, verhoor door politie of de jeugdrechter, enzovoort). Deze maatregel betreft alle minderjarigen, los van het soort huisvesting: het opvangnetwerk Fedasil (federale centra, het Rode Kruis, Croix Rouge) of de Gemeenschappen, opvang door een plaatselijk opvanginitiatief, huisvesting in familiaal milieu of zelfstandige huisvesting. De dienst Voogdij zal deze maatregel op redelijke wijze toepassen. De termijn van acht dagen kan ingekort worden als dat noodzakelijk is gelet op de omstandigheden.

- 41) Wanneer de voogd het vermoeden heeft dat zijn pupil meer dan 18 jaar is, of wanneer de pupil hem zegt dat hij meer dan 18 jaar is, meldt de voogd dit onmiddellijk aan de dienst Voogdij. Ook wanneer uit een beslissing van het parket of een rechter zou blijken dat de pupil meerderjarig is, meldt de voogd dit onmiddellijk aan de dienst Voogdij. Ook wanneer de voogd wetenschap heeft van het feit dat de ouders of vermoedelijke ouders in België zijn, meldt hij dit aan de dienst Voogdij.
- 42) Wanneer de minderjarige aan zijn voogd aangeeft dat hij een andere voogd wenst te hebben, meldt de voogd dit aan de dienst Voogdij. In overleg zal worden bekeken om de voogdij te beëindigen dan wel of er dient te worden doorverwezen naar de vrederechter.
- 43) Wanneer de voogd op eigen initiatief een reis onderneemt naar het land van herkomst van de minderjarige meldt hij dit aan de dienst Voogdij. De voogd onderneemt de reis op eigen verantwoordelijkheid en vergewist zich ervan dat hij daardoor de minderjarige niet in gevaar brengt, bijvoorbeeld wanneer deze nog een asielprocedure lopende heeft. De voogd houdt daarbij rekening met het reisadvies van de FOD Buitenlandse Zaken.

2.4 Bijstand vragen van een advocaat (artikel 9 § 3)

- 44) De voogd dient na het eerste gesprek met de minderjarig snel een aanvraag in om een advocaat aan te stellen, eventueel bij een bureau voor juridische bijstand.
- 45) De voogd ziet erop toe dat de aangestelde advocaat de vereiste competenties heeft inzake juridische bijstand aan niet-begeleide minderjarige vreemdelingen.
- 46) Als de minderjarige bij familieleden is gehuisvest, informeert de voogd vooraf bij de familie teneinde te weten te komen of reeds een advocaat is aangesteld.
- 47) Ingeval reeds een advocaat is aangesteld, controleert de voogd of de minderjarige kosteloze juridische bijstand geniet en of deze advocaat geschikt is om de belangen van de minderjarige te behartigen. Indien nodig gaat hij hierover in overleg met de dienst Voogdij.

2.5 De voogd begeleidt de minderjarige in elke fase van de procedures en woont al diens verhoren bij (artikel 9 § 2)

- 48) De voogd bereidt de minderjarige voor op de verschillende gesprekken bij de Dienst Vreemdelingenzaken, het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen en de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen, rekening houdend met de maturiteit van de minderjarige. Hij vertrekt daarbij van het verhaal van de jongere zonder de minderjarige te beïnvloeden, en brengt de minderjarige op de hoogte van de structuur van de gehoren.
- 49) Tijdens de voorbereiding van de gesprekken, wordt dieper ingegaan op de redenen van de vlucht of de migratie en de sociale context in zijn of haar land van herkomst. Het vrij relaas dient zo grondig mogelijk te verlopen en heeft betrekking op de periode van het dagelijkse familiale, religieuze en politieke leven en van het onderwijs van vóór het plaatshebben van de gebeurtenissen die leidden tot het vertrek uit het land. De minderjarige wordt gevraagd een gedetailleerde en chronologische uiteenzetting van die gebeurtenissen te geven (eventueel met het gebruik van een tijdslijn), waarbij hij alle aanwijzingen weergeeft die de werkelijkheid tonen van wat hij heeft beleefd, alsook de reis en vluchtroute (data, duur, parcours, namen, hoedanigheid van de actoren, ...)

- 50) De voorbereiding van het gehoor kan verschillende vormen aannemen, van een handgeschreven of getypt verhaal tot verscheidene gesprekken met de minderjarige. De rol van de voogd bestaat erin, actief te luisteren naar het verhaal van de minderjarige, waarbij hij erop toeziet dat hij de verbeelding niet voedt door te fantaseren of de feiten te verdraaien om tegenstrijdigheden te verhullen of de verhoorder te misleiden.
- 51) Alvorens documenten van de minderjarige over te maken aan de asiel- en migratiediensten, laat de voogd deze vertalen door een beëdigde vertaler en bespreekt hij de inhoud met de advocaat en de minderjarige.
- 52) De voogd beantwoordt spoedig de vragen van de asiel- en migratiediensten om een afspraak te maken voor een gehoor rekening houdend met zijn eigen agenda.
- 53) De voogd woont alle gehoren met de minderjarige bij. Hij vraagt dat de advocaat erbij aanwezig is, tenzij de procedure dit niet toelaat. Wanneer de advocaat niet aanwezig kan zijn tijdens een gehoor, vraagt de voogd om een vervanger (in loco) aan te stellen. De advocaat geeft vooral zijn mening over de sleutelementen van het verhaal die aanleiding zullen geven tot onderzoek door de verhoorder.
- 54) De voogd organiseert een feedback van het gehoor met de minderjarige en indien mogelijk met de advocaat teneinde de jongere de mogelijkheid te geven om de periode in afwachting van de beslissing psychologisch zo goed mogelijk te beheren.

2.6 De voogd zorgt ervoor dat de minderjarige onderwijs kan volgen (artikel 10 § 1)

- 55) De voogd informeert de minderjarige over de mogelijkheden inzake studiekeuze of ziet erop toe dat de informatie door andere actoren wordt verstrekt.
- 56) De keuze van de school gebeurt in overleg met de minderjarige en de opvanginstelling of familie.
- 57) De voogd is verantwoordelijk voor de inschrijving van de minderjarige in een onderwijsinstelling. De inschrijving gebeurt in overleg met de minderjarige, de opvanginstelling of de familie.
- 58) De voogd maakt zich kenbaar aan de onderwijsinstelling waar de minderjarige is ingeschreven, licht zijn opdrachten toe en vraagt betrokken te worden bij alle kwesties aangaande de minderjarige.
- 59) De voogd kan een sociaal assistent of een lid van de familie mandateren om hem te vertegenwoordigen op een oudercontact, om de dagelijkse agenda of de schoolrapporten te ondertekenen. Indien nodig gebeurt dit schriftelijk aan de hand van een formulier ter beschikking gesteld door de opvanginstelling. De voogd verzekert er zich van kennis te nemen van alle schoolrapporten.
- 60) De voogd bouwt actief contacten uit met de school en het CLB om informatie uit te wisselen en eventueel op zoek te gaan naar alternatieven.
- 61) De voogd neemt ten minste één keer per schooljaar deel aan een formele ontmoeting met de onderwijsinstellingen.

2.7 De voogd zorgt ervoor dat de minderjarige passende psychologische bijstand en medische verzorging krijgt (art. 10, § 1)

- 62) De voogd zorgt ervoor dat de problemen inzake de fysieke en psychologische gezondheid van de minderjarige correct worden aangepakt door passende medische onderzoeken of door gespecialiseerde psychologische follow-up. Wanneer de voogd over attesten beschikt die wijzen op deze bijzondere precare situatie van de jongere, dienen deze documenten onmiddellijk aan de asiel- of migratiediensten overgemaakt te worden opdat deze instanties indien nodig bijzondere voorbereidingen en/of gepaste maatregelen kunnen treffen.
- 63) De voogd is aandachtig voor mogelijke psychische noden en vragen van de minderjarige en verwijst door naar gespecialiseerde instanties of professionals inzake hulpverlening. De voogd doet dit in overleg met de opvanginstelling, de school, het medische team van de opvangstructuur, eventuele familieleden, of andere betrokkenen.
- 64) De voogd is attent voor elke aanwijzing van mogelijks fysieke of psychologische mishandeling, kindermisbruik of kinderoitbuiting van de minderjarige, in het bijzonder door personen die een natuurlijk gezag over hem of haar uitoefenen. In voorkomend geval neemt hij elke maatregel tot bescherming van de minderjarige door bemiddeling met de familie en, bij ontstentenis daarvan, door een beroep te doen op de autoriteiten bevoegd voor kinderscherming (meldingsplicht).
- 65) De voogd waakt over de veiligheid van de minderjarige in de context van een opvanginstelling en in de maatschappij. Hij verzekert dat de minderjarige weet dat hij of zij altijd al zijn zorgen mag uiten over zijn of haar veiligheid of ander gevaar dat hij of zij ervaart.

2.8 De voogd zorgt ervoor dat de overheden bevoegd voor opvang de maatregelen nemen die vereist zijn om de minderjarige een passende huisvesting te bieden (art. 10, § 1)

- 66) De voogd neemt contact op met de bevoegde overheden inzake huisvesting (Fedasil, Gemeenschappen, lokale besturen) met het oog op het aanvragen van huisvesting die geschikt en aangepast is aan de behoeften en individuele noden van de minderjarige. Een aanvraag voor specifieke hulp bij de Gemeenschappen of maatschappelijke dienstverlening bij een OCMW gebeurt schriftelijk en wordt zo omstandig mogelijk gemotiveerd: de hulpvraag van de minderjarige, advies van begeleiders, psychologen of scholen. De voogd vergewist zich ervan dat de aanvraag goed werd ontvangen, desgevallend door een ontvangstbewijs ter plaatse af te halen (bijvoorbeeld in het geval van de OCMW's).
- 67) De voogd is aanwezig bij alle gesprekken met consulenten, intake-, evolutie- en oriëntatiegesprekken bij opvanginstellingen.
- 68) Regelmatig bespreekt de voogd met de minderjarige de algemene opvangsituatie en zijn of haar welbevinden in de opvangstructuur of familie. De voogd informeert zich hierover eveneens bij de begeleiders of familieleden. Wanneer de voogd concludeert, na overleg met alle betrokkenen, dat de aangeboden opvangstructuur onvoldoende is aangepast aan de noden van de minderjarige, richt hij een vraag voor specifieke hulp aan de bevoegde overheden en dit ongeacht de stand van de asiel- of verblijfsprocedure.

- 69) Wanneer de minderjarige en/of de voogd bezwaren hebben tegen de aangeboden opvang, gaat de voogd hierover in eerste instantie in overleg met de directie van de opvanginstelling. Indien hij onvoldoende respons ontvangt, bewandelt de voogd in tweede instantie in overleg met de minderjarige en eventueel met de advocaat de daartoe voorziene beroepsmogelijkheden.
- 70) Bij een disciplinaire transfer of time-out van de minderjarige informeert de voogd zich onmiddellijk over de concrete redenen en oorzaken van de transfer bij de minderjarige zelf en het opvangcentrum. De voogd evalueert in overleg met alle betrokkenen of in dit geval een aanvraag voor bijzondere of specifieke hulp bij de Gemeenschappen opportuun is en onderneemt aldus de nodige stappen.
- 71) Wanneer de minderjarige in aanmerking komt om zelfstandig te gaan wonen, evalueert de voogd in overleg met de minderjarige, het opvangcentrum en de betrokken diensten of de minderjarige hiertoe voldoende bekwaam is.
- 72) De voogd wordt niet geacht om zelf een studio of appartement voor de minderjarige te zoeken. De voogd stimuleert de minderjarige om zelf een huisvesting te zoeken door hem de goede pistes te tonen en hem te verwijzen naar verenigingen die helpen bij het zoeken naar huisvesting. De voogd verzekert er zich van dat de minderjarige hierin goed wordt geholpen.
- 73) Indien de voogd de voogdij krijgt over een minderjarige zonder huisvesting, maakt hij zo snel mogelijk een afspraak met de minderjarige om de concrete stappen te bespreken teneinde een huisvesting te verkrijgen. Hij richt spoedig een aanvraag voor huisvesting naar de bevoegde overheden. In geval van een weigering doet hij in overleg met de minderjarige en de advocaat beroep op de voorziene beroepsmogelijkheden.
- 74) Wanneer de minderjarige verhuist, meldt de voogd dit onmiddellijk aan de dienst Voogdij en vrederechter van de voormalige verblijfplaats. Hij vraagt de vrederechter om het dossier over te maken aan de nieuwe vrederechter. De voogd brengt eveneens alle andere betrokken overheden op de hoogte van de adreswijziging.

Verdwijning van de minderjarige

- 75) Wanneer de minderjarige niet in een opvangstructuur is gehuisvest, meldt de voogd de verdwijning van de minderjarige aan de lokale politie van de verblijfplaats van de minderjarige. Indien de verblijfplaats van de minderjarige niet gekend is, meldt hij dit aan de lokale politie van de verblijfplaats van de voogd.
- 76) De voogd meldt die verdwijning eveneens aan de betrokken instanties: dienst Voogdij, dienst Vreemdelingenzaken, Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen, SAJ/CBJ, vrederechter, ...
- 77) Indien het een onrustwekkende verdwijning betreft, verzekert de voogd er zich van dat dit werd gemeld aan Child Focus.
- 78) Wanneer de voogd kennis heeft van het terugvinden van de minderjarige brengt hij daarvan alle betrokken instanties op de hoogte.

2.9 De voogd waakt erover dat de politieke, filosofische en godsdienstige overtuiging van de minderjarige in acht worden genomen (art. 10, § 1, van de wet)

2.10 De voogd treft alle passende maatregelen om de familieleden van de minderjarige op te sporen (art. 11, § 1, van de wet)

- 79) De voogd stimuleert het herstel van de contacten met de familie van de minderjarige, rekening houdend met de emotionele belevingswereld van de minderjarige.
- 80) Indien de minderjarige weigert om contact te hebben met zijn familie, probeert de voogd de redenen voor die weigering of voor de onmogelijkheid om dat familiale contact te herstellen te weten te komen en te begrijpen. Hij geeft dit de nodige tijd en praat hierover regelmatig met de minderjarige op een ongedwongen manier.
- 81) Voor het zoeken naar familieleden doet de voogd beroep op gespecialiseerde diensten.
- 82) In de mate van het mogelijk neemt de voogd in overleg met de minderjarige contact op met de familie in het land van herkomst om met hen te praten over de redenen van het vertrek, informatie in te winnen en hun standpunt te kennen over de toekomst en duurzame oplossing van de minderjarige.

2.11 De voogd doet alle voorstellen die hij nodig acht om een duurzame oplossing te vinden overeenkomstig het belang van de minderjarige (art. 11, § 1, van de wet)

- 83) De voogd zal op basis van opeenvolgende gesprekken met de minderjarige een geïndividualiseerde analyse maken van de minderjarige. Hij tracht hiervoor informatie in te winnen over zijn of haar familiale situatie, hoe het leven was voor het vertrek, gevolgde opleidingen en competenties, de redenen en de omstandigheden van het vertrek uit het land van herkomst, de omstandigheden van de reis, de keuze voor België, het mandaat waarmee de minderjarige naar Europa is gekomen, de algemene veiligheidssituatie in het land van herkomst, zorgen waarmee de minderjarige zit. De voogd bouwt deze analyse op in alle gevallen en ongeacht de beoogde procedure. Hij doet dit op een ongedwongen manier en geeft dit proces de tijd die het nodig heeft.
- 84) De voogd onderneemt alle stappen om een duurzame oplossing in het belang van de minderjarige te vinden. Een duurzame oplossing kan zijn het verkrijgen van internationale bescherming of van een andere wettelijke verblijfstitel (verblijfsreglementering voor NBMV, mensenhandel, regularisatie), een terugkeer en re-integratie in het land van herkomst bij de familie, een overbrenging naar een ander land waar de ouders of naasten verblijven, of een andere adequate en aan de minderjarige aangepaste opvang kan worden geboden. De voogd onderneemt hierin voortdurend stappen door de nodige aanvragen in te dienen, de voorziene procedures te volgen en zijn medewerking te verlenen aan de uitwerking van definitieve beslissingen van duurzame oplossing.
- 85) De voogd analyseert de verschillende opties op een onbevooroordeelde manier. Zijn persoonlijke mening of visie op migratie mag geen enkele oplossing van duurzame oplossing in de weg staan.

- 86) De voogd maakt de mogelijkheid voor een vrijwillige terugkeer bespreekbaar vanaf het begin van zijn voogdij.

2.12 De voogd handelt in overleg met de minderjarige, de persoon of de inrichting die de minderjarige huisvest en de andere betrokken instanties (art. 11, § 1, van de wet)

- 87) De voogd stelt zich actief voor aan alle partners die tijdens een voogdij betrokken worden bij de minderjarige door zijn contactgegevens mee te delen en te vragen actief betrokken te worden. De voogd kan hiervoor beroep doen op een standaardbrief die door de dienst Voogdij ter beschikking wordt gesteld.
- 88) De voogd heeft regelmatig overleg met de begeleiding van de opvanginstelling waar zijn of haar pupil verblijft. De voogd reageert spoedig op vragen van de begeleiding.
- 89) De voogd vraagt de medewerking van het opvanggezin om te zorgen voor het welzijn van de jongere met betrekking tot zijn basisbehoeften, zijn streven naar een zekere autonomie en zijn schoolkeuzes.

2.13 De voogd geeft aan de minderjarige toelichting bij de beslissingen genomen door de instanties bevoegd voor asiel en migratie en beslissingen van andere overheden (art. 11, § 2, van de wet)

- 90) De voogd brengt de minderjarige op de hoogte van de verschillende verblijfsprocedures, zo nodig in overleg met een advocaat. Hij geeft uitleg bij de toestand inzake immigratie van jongeren in België en aan de uiteenlopende aspecten van de procedures. De voogd waarschuwt de minderjarige voor de misleidende informatie die hij zou kunnen hebben of zelf zou verstrekken.
- 91) Vanaf het ontvangst van een beslissing die van belang is voor de minderjarige (bijvoorbeeld van de DVZ, het CGVS, de RVV of een andere overheid) brengt de voogd de minderjarige daarvan onmiddellijk op de hoogte via de telefoon. Hij plant zo snel mogelijk een individueel gesprek. Tijdens dit gesprek verstrekt hij de minderjarige alle relevante informatie in een taal die de minderjarige begrijpt, die nodig is om de beslissing te begrijpen, hij herhaalt deze informatie zo vaak als nodig en controleert of de minderjarige de informatie begrepen heeft.
- 92) De voogd legt desgevallend de mogelijkheden uit om in beroep te gaan en vraagt aan de advocaat om de verdere procedures voor te bereiden. De voogd verzoekt en helpt de minderjarige om de argumentatie van een beslissing te weerleggen of te relativeren.
- 93) De voogd overlegt met de sociale begeleiding van het opvangcentrum om de mogelijke gevolgen van een beslissing zo goed mogelijk te beheren.

2.14 De voogd beheert de goederen van de minderjarige zonder dat hij het genot ervan heeft. Voor de handelingen bedoeld in artikel 410 van het Burgerlijk Wetboek is de toestemming van de vrederechter vereist (art. 12 § 1)

- 94) Met betrekking tot de goederen handelt de voogd als wettelijke vertegenwoordiger, *in naam en voor rekening* van de minderjarige. De voogd mag de goederen van de minderjarige of de vruchten ervan niet gebruiken voor zijn eigen nut.
- 95) Voor bepaalde handelingen met betrekking tot de goederen van de minderjarige moet de vrederechter de voogd de bijzondere machtiging verlenen. Deze gevallen worden opgesomd in artikel 410 van het burgerlijk wetboek.
- 96) Voor handelingen die betrekking hebben op de noodzakelijke uitgaven voor het onderhoud en de opleiding van de minderjarige mag de voogd zelfstandig handelen.
- 97) In geval van moeilijkheden met betrekking tot het beheer van de goederen van de minderjarige, meldt de voogd dit aan de vrederechter van de verblijfplaats van de minderjarige.
- 98) Het openen van een zichtrekening en/of een spaarrekening voor de minderjarige, het beheer ervan, de afname van gelden of overschrijvingen zijn in principe toegelaten zonder voorafgaande toelating van de bevoegde vrederechter. De voogd handelt en tekent in deze aangelegenheden in naam en voor rekening van de minderjarige. De minderjarige kan zelf een spaarrekening openen. In gevallen van twijfel neemt de voogd contact op met de vrederechter.
- 99) Om elk risico te vermijden dat de voogd persoonlijk verantwoordelijk zou worden gesteld voor negatieve saldo's van bankrekeningen van de minderjarige, verzekert de voogd zich ervan dat een negatieve saldo niet wordt toegestaan door de bank. De voogd engageert zich niet bij de bank om een eventueel negatieve saldo ten persoonlijke titel terug te betalen.
- 100) De voogd opent een bankrekening (zichtrekening en spaarrekening) of bijstandsrekening (afname rekening en budgetrekening) wanneer de minderjarige over inkomsten beschikt (leefloon, deeltijds werk, vakantiejob, ...) in overleg met de verblijfsinstelling.

2.15 De voogd neemt alle passende maatregelen opdat de minderjarige de hulp van de openbare overheden waarop hij recht heeft, ontvangt (art. 12 § 2)

- 101) De voogd doet een verzoek tot aansluiting bij een ziekenfonds van zodra de minderjarige daartoe gerechtigd is.
- 102) De voogd gaat na of de minderjarige recht heeft op kinderbijslag, een studiebeurs en/of een arbeidskaart en dient desgevallend de aanvraag in.

2.16 Richtlijnen met betrekking tot de schuldvorderingen

- 103) De voogd dient de schuldvorderingen als volgt in:
- eerste schijf en administratieve kosten: na ontvangst van aanwijzing of begin januari indien de voogdij over meerdere jaren loopt;
 - tweede schijf: in de loop van het jaar en uiterlijk in december;
 - vervoersonkosten: gebundeld op regelmatige basis (bij voorkeur maandelijks).
- 104) De voogd brengt, wanneer hij de wagen gebruikt, voor zijn verplaatsingskosten de kilometers in zoals zij worden gegeven door Via Michelin, vertrekkend van de woonplaats van de voogd tot aan de verblijfplaats van de minderjarige. De voogd organiseert zijn verplaatsingen zo efficiënt mogelijk en steeds volgens de kortste weg. Wanneer de voogd naar een opvangcentrum gaat om meerdere minderjarigen te bezoeken, kan de voogd slechts éénmaal de kilometervergoeding aanrekenen. Echter, wanneer na controle blijkt dat de afstanden niet correct zijn weergegeven, zal de dienst Voogdij de afstand nemen die bepaald is in het boek der wettelijke afstanden. Dit boek geeft de afstanden weer tussen het centrum van plaatsnamen (steden of gemeentes). Het is te raadplegen via deze link: <http://www.gdwantw.com/information/Wettelijke%20afstanden.pdf>. Er zullen steekproefsgewijze controles plaatsvinden op de verklaringen. Overdreven aangiften zullen extra controles ondergaan. Verklaringen die niet met de werkelijkheid overeenstemmen zullen beschouwd worden als valsheid in geschrifte en de dienst Voogdij zal daar aangifte van doen bij het Parket.
- 105) Aanvraag tolkenprestatie: de voogd vraagt op voorhand aan de dienst Voogdij de toelating om een tolk te gebruiken. Bij zijn aanvraag vermeldt hij de reden van het gesprek, de naam van de tolk en de geschatte duur van het gesprek. Wanneer het gesprek 's avonds of in het weekend plaatsvindt, motiveert de voogd waarom het gesprek niet tijdens de week kan plaatsvinden. Het niet beschikbaar zijn van de voogd is geen geldige reden om deze extra kost te maken. Het moet gaan om dringende onvoorziene situaties, zoals een arrestatie, een verstekeling of de aankomst op een luchthaven. De toelating van de dienst Voogdij wordt toegevoegd aan de schuldvordering voor de tolkenkost.
- 106) Voogden betalen geen voorschotten aan tolken uit eigen rekening.
- 107) Voogden die vragen hebben dienen zich enkel tot de dienst Voogdij te wenden en niet tot de Directie, tenzij zij schriftelijk een probleem aankaarten. Alle andere werkwijzen kunnen leiden tot niet noodzakelijke misverstanden.